

## Ylä-Savon Vesi Oy:n takaushakemus Jalkomäen ja Iso-Valkeisen vesilaitosinvestointeihin

Kunnanhallitus 27.01.2025 § 7  
17/02.05.06.00/2025

Valmistelija: vs. talous- ja hallintojohtaja

Sonkajärven kunta on puhtaan talousveden toimittamisesta Ylä-Savon alueella vastaavan Ylä-Savon Vesi Oy:n osakas 4,62 %:n omistusosuudella. Ylä-Savon Vesi Oy on päättänyt investoida yhtiön omistamiin Jalkomäen ja Iso-Valkeisen vesilaitoksiin. Jalkomäen vesilaitos sijaitsee Sonkajärven keskustan tuntumassa ja tuottaa vettä Sonkajärven keskustajaman alueen lisäksi vesiosuuskunnille. Iso-Valkeisen vedenottamo sijaitsee Varpaisjärvellä ja tuottaa vettä Jumisen vesiosuuskunnalle. Ylä-Savon Vesi Oy:n hallitus on 21.1.2025 lähettänyt osakaskunnille vesilaitoksiin tehtäviä korjaus- ja korvausinvestointeja koskevan takaushakemuksen. Osakassopimuksen kohdan 3 mukaan osakkaat ovat sitoutuneet antamaan takauksen yhtiön investointeja varten tarvitsemille lainoille omistusosuuksien likimääräisessä suhteessa. Takaushakemus, josta käyvät ilmi investointien ja yhtiön kilpailuttamien lainojen tarkemmat tiedot, on esityslistan oheismateriaalina.

Sonkajärven kunnan osuudet Ylä-Savon Vesi Oy:n takauksista olivat 31.12.2024 yhteensä 93 696,76 euroa (5,27%). Nyt haettavan takauksen jälkeen takausten kokonaismäärä olisi 139 696,76 euroa. Takaushakemuksessa yhtiö esittää, että osakaskuntien vastavakuudet hoidetaan yhteensä 1 200 000 euron arvoisilla panttikirjoilla. Osakaskuntien välillä on 1.9.2017 voimaan tullut sopimus vastavakuuksien jakamisesta. Sopimus on esityslistan oheismateriaalina.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kunta ei saa myöntää takausta, jos takaukseen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien näkökulmasta riittävän osan.

EU:n valtiontuen käsite ja sääntely perustuvat Euroopan Unionista tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohtaan. SEUT sopimuksen sääntelyjä sovelletaan siis silloin kun kaikki neljä artiklassamääriteltä edellytystä täyttyvät suoritetussa toimenpiteessä. Ollakseen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea tulee toimenpiteen olla:

- julkisen varoin kanavoitua rahoitusta yrityksiin tai muihin taloudellista toimintaa harjoittaviin yksiköihin,
- tuen tulee olla valikoivaa siten että se kohdistuu vain yhteen tai tiettyihin yrityksiin,
- toimenpiteen tulee väaristää tai uhata kilpailua ja
- toimenpiteen tulee vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Jotta edellä mainitut valtiontukisäännöt tulevat sovellettavaksi, on julkisen sektorin toimenpiteen lisäksi muodostettava yritykselle vastikkeetonta etua.

Vastikkeeton etu muodostuu aina silloin, josyritys ei olisi saanut vastaavaa etua toimiessaan markkinoilla yksityisten sopimuskumppanien kanssa (ns. markkinaehtoisuudesta, Komission tiedonannon 2016/C262/01 66 kohta).

Tiedonannon 3.2. kohdan mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus (kunnan takaus) ole valtiontukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa,
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika),
3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

EU-tiedonannossa on myös todettu, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi. Ylä-Savon Vesi Oy on kuntien omistama tukkuvesiyhtiö, jonka tehtävänä on hankkia ja toimittaa riittävällä paineella hyvälaatuisia talousvettä osakaskunnille (Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Sonkajärvi, Vieremä). Haettavalla takauksella turvataan yhtiön toimintaedellytykset ja kyky hoitaa kuntien lakisäätöisiä tehtäviä. Kysymyksessä on kuntien kriittisen infrastruktuurin ylläpitoon liittyvä tehtävä. Yhtiö ei ole taloudellisissa vaikeuksissa ja takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti.

Yhteenvedona arvioidaan, ettei kunnan yhtiölle antama takaus vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua eikä vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

## Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Sonkajärven kunta antaa Ylä-Savon Vesi Oy:lle 32 000 euron omavelkaisen takauksen Jalkomäen vesilaitoksen rakentamiseen ja 14 000 euron omavelkaisen takauksen Iso-Valkeisen vesilaitoksen rakentamiseen.

Jalkomäen vesilaitoksen investointia koskevan lainan tiedot:

Lainan myöntäjä: Pohjois-Savon Osuuspankki

Lainamäärä: 700 000 euroa

Laina-aika: 10 vuotta

Korkosidonnaisuus: 6 kk euribor lisättynä 0,28 %-yksikön marginaalilla.

Korkoriski suojataan luottoon liitettävällä korkosuojauksella, joka toteutetaan korkoputkella. Korkoindikaatiohetken 18.10.2024 klo 13.00 ajankohdan mukainen kokonaiskorko 2,61 % laskettuna 10 vuoden suojausajalle. Korkoputken lopullinen taso määräytyy suojauksen tekohetkellä.

Muut kulut: Ei lainan nostokuluja.

Muut ehdot: Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla.

Sonkajärven kunnan takaus enintään 32 000 euroa

Iso-Valkeisen vesilaitoksen investointia koskevan lainan tiedot:

Lainan myöntäjä: Pohjois-Savon Osuuspankki

Lainan määrä: 300 000 euroa

Laina-aika: 10 vuotta

Korkosidonnaisuus: 6 kk euribor lisättynä 0,28 %-yksikön marginaalilla.

Korkoriski suojataan luottoon liittyvällä korkosuojauksella, joka toteutetaan korkoputkella. Korkoindikaatiohetken 18.10.2024 klo 13.00 ajankohdan

mukainen kokonaiskorko 2,61 % laskettuna 10 vuoden suojausajalle.  
Korkoputken lopullinen taso määräytyy suojauksen tekohetkellä.  
Muut kulut: Ei lainan nostokuluja.  
Muut ehdot: Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla.  
Sonkajärven kunnan takaus enintään 14 000 euroa

Sonkajärven kunnan takauksista peritään 0,5 %:n takausprovisio.

Ylä-Savon Vesi Oy:n tulee asettaa takauksille vastavakuus.  
Vastavakuuksien hyväksymisestä päättää kunnanhallitus.

Takausten myöntäminen edellyttää, että kaikki Ylä-Savon Vesi Oy:n omistajakunnat osallistuvat lainojen takaukseen.

Takaus kattaa lainan pääoman lisäksi korot, viivästyskorot, kulut sekä muut mahdollisen lainan liitännäiskustannukset. Takaus on voimassa niin kauan kunnes päävelka on kokonaisuudessaan maksettu.

Päätös

Kunnanhallitus:  
Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

---